

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Øst

ÅRSRAPPORT TKØ 2014

Kunnskapsformidling

Praksisnær forskning & fagutvikling

Kompetanseheving & e-læring

Spesialistbehandling

Innholdsfortegnelse

1. Organisering	4
2. Ansatte og ansettelsesforhold	5
3. Lokalisering.....	6
4. Akershus fylkeskommunes deltakelse i TKØ	7
5. Forskning	7
Nettverksarbeid.....	7
Forskning i TOO-prosjektet	8
Østfoldprosjektet	9
Rus og tannhelse	9
«Puss fra første tann. Tannpleier på helsestasjon i Oslo»	9
Snus-prosjektet.....	9
Samarbeidsprosjekt Colosseum klinikken	10
Internasjonalt deltakelse.....	10
Bivirkningsprosjektet.....	10
Kurs.....	10
6. E-læring og kommunikasjon	10
Informasjonstiltak	11
Informasjonsstrategi	12
www.tkost.no	12
Sosiale medier	12
Felles nettportal	12
7. TOO-prosjektet	12
Administrasjon	14
Flere pasienter.....	14
Kompetanseheving.....	14
Informasjon om tilbudet	14
Organisering nasjonalt	15
Pasientbehandling	16
8. Drift.....	17
9. Økonomi	18

1. Organisering

TKØ er etablert som interfylkeskommunalt/kommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27. De styrende organer er representantskap og styre. Fylkestingene/bystyret i Oslo oppnevner sitt medlem til representantskapet. Representantskapet oppnevner et styre som består av et medlem fra hver fylkeskommune og en representant fra Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo. Styrets funksjonstid er to år, og i mars 2014 ble nytt styre valgt for en ny toårs periode.

Representantskapet har i 2014 bestått av:

Fylkeskommune	Representant	Stilling	Vara
Østfold fylkeskommune	Inger Christin Torp	Leder av opplærings-, kultur og helsekomiteen	
Akershus fylkeskommune	Kirsti Birkeland	Politiker	Morten Vollset
Oslo kommune	Endre Sandvik	Kommunaldirektør	
Hedmark fylkeskommune	Aasa Gjestvang	Fylkesråd	Ane Tonette Lognseth
Oppland fylkeskommune	Ola Selvaag	Juridisk rådgiver	

Inger-Christin Torp har vært og er leder av representantskapet. Det har vært avholdt tre møter i 2014.

Styret har i 2014 bestått av:

Fylkeskommune	Styremedlem	Stilling	Vara
Østfold fylkeskommune	Per David Clee Søhoel	Direktør for tannhelsetjenesten	Christine Otterstad
Akershus fylkeskommune	Kirsten Ahlsen	Direktør for tannhelsetjenesten	Anne Krognæs
Oslo kommune	Lene Helweg-Larsen	Avdelingsdirektør/fylkestannlege	Helge Bakkan
Hedmark fylkeskommune	Claes Næsheim	Fylkestannlege	Berit Staff Johnsen
Oppland fylkeskommune	Bjørn Ellingsæter	Fylkestannlege	Elisabeth Lande
Universitetet i Oslo, Det odontologiske fakultet	Pål Barkvoll	Dekan	Prodekan

Styret har hatt fem møter i 2014.

Kommuneadvokaten i Oslo gjorde i 2013 en juridisk vurdering av alternative organisasjonsformer for TKØ. Den foreløpige konklusjonen og vedtak i representantskapet var at TKØ forblir et interkommunalt samarbeid (IS) inntil kompetansesenteret har blitt større og har klinisk virksomhet. Det er i 2014 ikke arbeidet videre med alternative organisasjonsformer. Det er laget konkrete samarbeidsavtaler med Østfold fylkeskommune og Oslo kommune om ansettelses- og organisatoriske forhold.

2. Ansatte og ansettelsesforhold

Organiseringen som et interkommunalt samarbeid (IS) innebærer at ingen kan være ansatt i TKØ. Personellet som er tilknyttet TKØ er derfor ansatt hos en av samarbeidspartnerne. I dag har TKØ ansatte i Oslo kommune (TOO-prosjektet) eller i Østfold fylkeskommune.

I slutten av 2013 ble det opprettet TOO-team i alle fylkeskommuner. Disse har videreført sitt arbeid i 2014 og beholder ansettelsesforhold i egen fylkeskommune/Oslo kommune. Det er fylkeskommunene/Oslo kommune som selv er arbeidsgiver og har ansvar for organisering av TOO- tilbudet lokalt. Det er inngått avtaler med fylkeskommunene/Oslo kommune om TOO-prosjektet (se punkt 7).

Følgende personer har vært tilknyttet TKØ i 2014:

Stillingsbetegnelse	Ansatt i	Stillingsstørrelse
Direktør	Østfold fylkeskommune	100 %
Forskningsleder	Østfold fylkeskommune	100 % (sluttet 11/8, ny startet 1/10)
Forsker	Østfold fylkeskommune	20 %
Forsker	Østfold fylkeskommune	20 %
Rådgiver	Østfold fylkeskommune	Ca. 40 %
Rådgiver/E-læringskoordinator	Østfold fylkeskommune	75 %
Prosjektleder	Østfold fylkeskommune	100 %
Biostatistiker	Østfold fylkeskommune	Timelønn – avtale om 30 timer pr. år
TOO-prosjektet i TKØ		
Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Stillingsstørrelse
Tannlege TOO	Oslo kommune	40 %
Tannhelsesekretær TOO	Oslo kommune	60 %
Psykolog TOO	Oslo kommune	80 % sykemeldt (vikar fra 1/9 i 100 %)
Rådgiver	Østfold fylkeskommune	25 %

3. Lokalisering

TKØ er foreløpig ikke lokalisert i egne lokaler. Gjennom møter med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) i 2012, 2013 og 2014 har TKØ fått klare signaler om at TKØ bør utvikles til et fullverdig kompetansesenter og etableres i egne lokaler for klinisk aktivitet. Dette er også bekreftet skriftlig.

Det ble i 2013 opprettet en arbeidsgruppe som jobbet med lokalisering. Gruppens mandat var å gå igjennom og kvalitetssikre TKØs behov ved en utvidelse til klinisk virksomhet basert på føringer fra styret, representantskap og HOD. I 2014 ble det utarbeidet en detaljert kravspesifikasjon og en finansieringsoversikt ved utvidelse som ligger til grunn for fylkeskommunene/Oslo kommunes implementering av en utvidelse i sine budsjetter.

Nedenfor er en kort oppsummering om prosessen ved anskaffelse av nye lokaler:

- Arbeidsgruppen fortsatt sitt arbeid fra 2013.
- TKØ utarbeidet en oppsummering av forprosjektplan, intensjonsavtale og tidligere vedtak i styre og representantskap i «Plan for utvidelse (2014-2017)».
- TKØ inngikk avtale med DTZ Realkapital AS om leietakerrådgivning, herunder befarings- og gjennomgang av aktuelle leieobjekter, samt endelig utarbeiding og kvalitetssikring av kravspesifikasjon og endelig kontrakt.
- TKØ inngikk avtale med Myklebust Øverbø Arkitekter AS om råd- og veiledningstjenester for utredning og valg av lokaler.
- TKØ har hatt bistand fra Advokatfirmaet Campell og co AS angående spørsmål om rammeavtaler samt bistand fra Ernest & Young angående spørsmål om mv.-kompensasjon knyttet til tilpasninger og leie av lokaler.
- TKØ har hatt bistand fra innkjøpsavdelingen i Østfold fylkeskommune (ØFK) og gjort avklaringer i forhold til offentlige anskaffelser og ny rammeavtale for dentalt utstyr. TKØ har sammen med tannhelsetjenesten i ØFK utarbeidet konkurransegrunnlag for ny rammeavtale om dental utstyr.
- Det har avholdt en rekke møter med aktuelle leieobjekter, deres rådgivere og arkitekter.
- TKØ har hatt møter med Norsk Tannvern om fremleie av lokaler til dem.
- Det er sendt brev HOD i juni og september for å få bekreftet statens forpliktelser ved utvidelse av TKØ. I tillegg har det vært flere oppfølgingsmøter med HOD, og deres representant har informert både på styremøte og i representantskapsmøte i 2014.
- Bekreftelser er gitt fra HOD, hvor at de opprettholder sin forpliktelse ved utvikling av TKØ.
- TKØ har sendt en redegjørelse til alle fylkeskommunene/Oslo kommune oppdatert finansieringsplan med fordelte kostnader.
- Tilbudsforespørsel og fullstendig kravspesifikasjon sendt til tre gårdeiere.
- Vurdering av tilbud er gjort etter oppsatte kriterier.

- Inngåelse av leiekontrakt var gjort desember 2014 mellom Wahl Eiendom og TKØ/Østfold fylkeskommune om Sørkedalsveien 10 på Majorstuen/Oslo. Innflytting 1. november 2015.

TKØs administrasjon og forskningsenhet holder til i foreløpige lokaler i Storgaten 51. TKØ leier kontorlokaler av Helseetaten i Oslo kommune. TKØ disponerer også kontorplass i Fylkeshuset i Østfold noen dager hver måned. For kontorlokaler i Storgaten og i Østfold fylkeskommune, Sarpsborg, betales en årlig leie.

TKØ har leieavtale med Oslo kommune, Helseetaten- avd. tannhelsetjenesten, om leie av lokaler ved Lillo tannklinikk til utredning og behandling av pasienter i TOO-prosjektet. Avtalen er videreført i 2015.

TOO-prosjektet lokalt i fylkeskommunene/Oslo kommune benytter egne tannklinikker til behandling av TOO-pasienter.

4. Akershus fylkeskommunes deltakelse i TKØ

Sak om utvidelse av TKØ var opp til ny politisk behandling i Akershus fylkeskommune. Først i Hovedutvalg for kultur, frivillighet og folkehelse i april og mai, deretter i Fylkesting i september 2014. Akershus fylkeskommune vedtok å trekke seg fra TKØ-samarbeidet med virkning fra 1. oktober 2015. TKØ har i forkant av behandling i Akershus fylkeskommune laget tre utredninger som underlagsmateriale til Akershus fylkeskommune. Dette ble oversendt januar, april og mai 2014.

5. Forskning

Forskning er et av TKØs hovedsatsningsområder. Flere nye prosjekt er blitt etablert i tillegg til allerede etablerte prosjekter. Forskningsaktiviteten har hatt hovedvekt på å initiere og støtte FOU-prosjekter i vår region.

I 2014 var Henrik Jansson tilsatt i full stilling som forskningsleder frem til 10.08.14. Vibeke Ansteinsson overtok som forskningsleder fra 01.10.14. Line Schrøder Karlsen har vært ansatt fulltid som prosjektleder for «Rus-prosjektet», og Henrik Jansson har vært forskningsansvarlig i prosjektet i 10 % stilling etter at han sluttet som forskningsleder. I tillegg er forskerne professor Nina J. Wang og professor Tirill Willumsen ansatt i hver sin 20 % stilling. Alle har bidratt til veiledning og drift av eksisterende prosjekter i tillegg til strategisk arbeid.

Nettverksarbeid

TKØ har fortsatt å initiere til et nasjonalt nettverk for forskning ved de odontologiske kompetansesentrene i Norge. I 2014 deltok forskningslederne og forskerne i nasjonalt nettverksmøte for kompetansesentrene som ble avholdt i Troms. Det var enighet om å opprette et bredt forskningssamarbeid mellom kompetansesentrene. Det har senere vært

arrangert et møte med forskerne fra alle kompetansesentrene, hvor hensikten med møtet var fremtidig forskningssamarbeid. Arbeidet videreføres i 2015.

De regionale kompetansesentrene har i fellesskap fått tilgang til aktuelle vitenskapelig medisinske databaser/vitenskapelige fulltekstpublikasjoner.

Høsten 2014 har TKØ hatt flere møter med NIOM, som har resultert i en intensjonsavtale. TKØ, NIOM og Folkehelsa har hatt flere møter om igangsettelse av et klinisk forskningsprosjekt om snusbruk og effekt av snusbruk blant unge i TKØ sin region. Det foreligger et utkast til en samarbeidsavtale mellom TKØ, NIOM og Folkehelsa.

TKØ har også initiert samarbeid med Universitetet i Oslo, Det odontologiske fakultet, om forskning. Begge parter ønsker å konkretisere samarbeidet med et felles forskningsprosjekt. Det er planlagt hyppigere kontakt mellom UiO og TKØ. Samarbeidet vil forankres i samarbeidsavtaler.

TKØ har hatt møte med Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), avdeling for tannteknikk, om mulig samarbeid. Møtet var positivt og begge parter ønsker å inngå samarbeid om forskning. Så langt foreligger det et utkast til en intensjonsavtale.

Det ble i 2014 avholdt to nettverksmøter i allmenntann nettverket. Dette er et prosjekt med formål å utvikle et nasjonalt nettverk mellom odontologiske og allmenntann medisinske forskningsmiljøer. Det skal etableres en infrastruktur som kan brukes når kliniske studier skal gjennomføres, og når det dukker opp problemstillinger mellom medisin og odontologi. HelseDirektoratet har finansiert utredningen av forskningsnettverket, som har resultert i rapporten «Forskningsnettverk i allmenntann medisin og tannhelsetjenesten». Allmenntann nettverket søkte i 2014 midler fra Norges forskningsråd (NFR) om midler til nettverksbygging.

TKØ har sammen med TKS, Norsk Tannpleierforeningen (NTpF) og Høgskolen i Buskerud Vestfold (HBV), vurdert muligheten for etter-/videreutdanning for tannpleiere. Prosjektet er forankret hos NTpF og HBV.

Forskning i TOO-prosjektet

TKØ har også i 2014 hatt ansvaret for de nasjonale samlingene innen TOO-prosjektene der forskning, fagutvikling og metodeutvikling har vært tema. I 2014 ble det arrangert en nasjonal TOO-samling i Oslo. I tillegg har forskningsgruppen hatt flere nasjonale møter. Fra og med 2015 overtar TKV-Hordaland koordineringsansvaret for de nasjonale TOO-samlingene.

Forsker ved TKØ Tiril Willumsen har i 2014 arbeidet med TOO-prosjektet i TKØ. Hun mottok Akademikerprisen for 2014 bl.a. for sin forskning på tannlegeskrekk i relasjon til tortur og overgrep som er målgruppen i TOO-prosjektet.

Østfoldprosjektet

I Østfold er det gjennomført en studie for å måle effekten av samarbeidsavtalene mellom fylkeskommunen og kommuner med når det gjelder forebygging og tannbehandling for eldre på sykehjem. I 2012 ble det publisert en artikkel i tidsskriftet «Gerodontology» fra prosjektet: «Are the barriers to good oral hygiene in nursing homes within the nurses or the patients?». I 2013 ble nye samarbeidsavtaler om forebygging og tannbehandling på sykehjem, inngått mellom fylkeskommunen og kommunene. Som oppfølging av tidligere prosjekt ble det gjennomført ny datainnsamling i 2013 og 2014. Tilsvarende vil bli gjennomført i 2016. Prosjektet er planlagt slutført i 2017. TKØ og Østfold fylkeskommune-tannhelsetjenesten har avtale om bidrag og gjennomføring av prosjektet.

Rus og tannhelse

I desember 2013 fikk TKØ utredningsoppdraget «Effekt av tannbehandlingstilbud til rusavhengige og kartlegging av tannhelseforhold hos personer med kvalifiseringsstønad fra NAV» fra Helsedirektoratet. Prosjektleder var Line Schrøder Karlsen og sammen med forskningsleder Henrik Jansson ble det utarbeidet en prosjektbeskrivelse. Tannlege Anne Gimmestad og tannpleier Arnhild Sunde Seim var også leid inn på timebasis for å bistå prosjektet. I løpet av 2014 gjennomført prosjektet en kartleggingsstudie til fylkestannlegene, en undersøkelse rettet mot brukere av KVP og deres veiledere i NAV, samt en klinisk undersøkelse av rusmiddelmissbrukere (spørreskjema til pasient og tannbehandler.) Den kliniske undersøkelsen var organisert som en pilotundersøkelse for å kartlegge tannhelsen og behandlingsbehovet hos brukergruppen, og for å se om det var mulig å gjennomføre en større representativ nasjonal undersøkelse av det samme. Rapporten fra prosjektet ble oversendt Helsedirektoratet 31.12.04. Det planlegges en vitenskapelig artikkel basert på undersøkelsen. Prosjektet videreføres i 2015.

«Puss fra første tann. Tannpleier på helsestasjon i Oslo»

Oslo kommune gjennomfører prosjektet «Puss fra første tann. Tannpleier på helsestasjon i Oslo», hvor målet er å redusere forekomst av karies hos 5-åringer. TKØ har deltatt i planlegging av prosjektet og senere blitt konsultert ved behov.

Snus-prosjektet

TKØ har tatt initiativ til å starte opp et eget prosjekt for å kartlegge forekomst og konsekvenser av snusbruk blant 18-åringer. Undersøkelsen vil gjennomføres i regionen til TKØ. Det er tatt initiativ til samarbeid med NIOM og Folkehelsa i prosjektet. Undersøkelsen gjennomføres i 2015.

Samarbeidsprosjekt Colosseum klinikken

TKØ ved professor Nina J. Wang er veileder for en tannlege ved Colosseum klinikken på to studier. Det gjelder henholdsvis studie om smerter etter kjeveortopedisk behandling, og studie om holdbarhet på fyllinger og sjanse for rotfylling etter lagt fylling.

Internasjonalt deltakelse

I forbindelse med kongressene til International Association for Dental Research (IADR) deltok TKØ med postere både i Cape Town og i Dubrovnik. Daværende forskningsleder ved TKØ, Henrik Jansson, deltok og presenterte to postere. Den ene viste til klinisk studie om laktoferinkonsentrasjon i saliva i forhold til utvikling av gingivitt. Det andre omfattet en klinisk studie, hvor man har behandlet peri-implantit med en tilleggsbehandling.

Bivirkningsprosjektet

Prosjektet «Effekter av amalgamutskifting hos pasienter med mistenkte bivirkninger av amalgam» ledes av Bivirkningsgruppen ved forskningsleder Lars Björkman, UniResearch i Bergen. Prosjektet er et oppdrag fra Helsedirektoratet.

TKØ skal bistå med tannleger i sin region, som skal kontrollere gjennomført behandling. TKØ er også kanal for behandlingskostnader til de involverte tannlegene og for pasientens reiseutlegg i forbindelse med kontroll. Sammenliknet med 2013 har det i 2014 vært noe mer aktivitet i prosjektet.

Ubrukte midler til Bivirkningsprosjektet søkes overført til 2015.

Kurs

TKØ har i flere år arrangert introduksjonskurs til klinisk forskning. I 2014 ble dette erstattet av et kurs med tannleger som målgruppe, der man i større grad integrerte klinikk med forskning. Kurset ble kalt «Har pasienten en skrue løs», et kurs i komplikasjoner ved implantatbehandling med spesiell vekt på tekniske komplikasjoner. Kursets overordnede mål var å øke kunnskapen om hvordan komplikasjoner ved implantatbehandling kan håndteres av klinikere i tannhelsetjenesten. Kurset ønsket også å øke interessen for klinisk forskning. Kurset ble arrangert i april i Oslo og hadde 16 deltakere.

6. E-læring og kommunikasjon

TKØ har i dag e-kurs og/eller tester innen smittevern, journalføring og instrumentlære. Disse er tilgjengelig på www.tkost.no

Stillingen som e-læringskoordinator har i 2014 vært delt på flere områder, blant annet til TOO-prosjektet lokalt, noe som har redusert aktiviteten og videreutvikling av e-kurs.

Eksisterende e-kurs og tester ble i 2014 revidert med unntak av e-forelesningene om immunologi, som ble fjernet i desember 2014. Årsaken til det var store kostnader knyttet til lisens og usikkerhet om behovet.

I 2014 ble det påbegynt et e-kurs om antibiotika. Videre er det startet opp arbeidet med e-kurs om barnevern, som tar utgangspunkt i tannhelsepersonells meldeplikt til barnevern. Dette arbeidet vil være ferdig i 2015. Arbeid med e-kurs om barnevern har tidligere vært påbegynt, men da med utgangspunkt i odontologisk undersøkelse. Dette arbeidet kan imidlertid gjenopptas og videreføres ved et senere tidspunkt.

I forkant av etablering av et e-kurs må det undersøkes hva slags behov som ligger til grunn samtidig som det er viktig å innhente erfaringer og innspill fra brukerne selv. En enkel brukerundersøkelse ble derfor laget i 2014 og vil gjøres tilgjengelig i 2015.

TKØ har i 2014 undersøkt ulike typer løsninger som kan være egnet til e-læringskurs, uten at det foreløpig har resultert i ny plattform. Imidlertid er TKØ i kontakt med ØFK om mulighet for å benytte plattform hos Kommunenes Sentralforbund (KS).

Informasjonstiltak

Som et ledd i informasjonstiltak for e-læring fikk TKØ i 2014 laget en animasjonsfilm om e-kursene generelt. Filmsnutten ligger på www.tkost.no og YouTube, og kan også benyttes av andre fylkeskommunene/Oslo kommune ved formidling av kursene.

Ved etablering av nye e-kurs vil det lages informasjonsplan/- og tiltak parallelt. For de allerede eksisterende kurs vil det informeres regelmessig.

Informasjonsstrategi

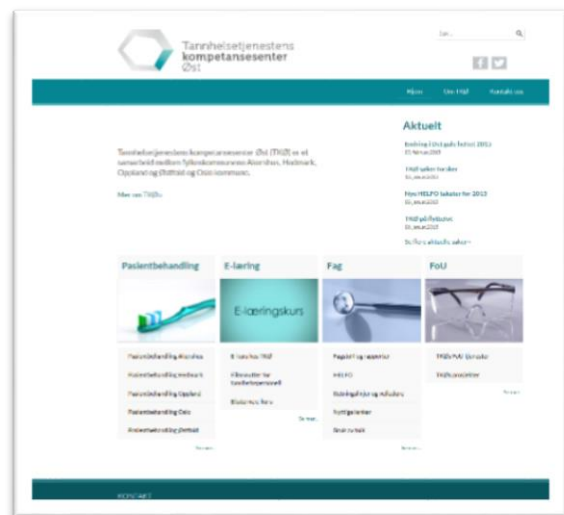
TKØs målgrupper omfatter først og fremst tannhelsepersonell og pasienter. For å nå målgruppene vil TKØ i 2015 etablere en overordnet informasjonsstrategi. I forbindelse med flytting og utvidelse av klinikken øker behovet for en slik strategi/plan.

TKØ har pr. i dag ingen grafisk profil eller grafisk elementer utover logo, men vil overfor de andre regionale odontologiske kompetansesentrene (ROKene) foreslå å utarbeide en felles profil for å synliggjøre slektskapet mellom enhetene.

www.tkost.no

I 2014 ble arbeidet med gjennomgang av alle sidene på www.tkost.no påbegynt. Arbeidet omfattet struktur, innhold, språk og ivaretagelse av kravet om universell utforming av nettsted. Sistnevnte omfatter så vel innhold som tekniske funksjoner. Arbeidet videreføres i 2015.

Videre fikk www.tkost.no i 2014 et ansiktsløft og ble tilpasset mobil plattform. I forbindelse med utvidelsen av TKØ vil det imidlertid være behov for å endre nettsidenes grunnstruktur, og en større endring av nettsidene planlegges derfor i 2015.

Sosiale medier

TKØ er i dag tilgjengelig på Facebook, Twitter og LinkedIn. Sistnevnte ble opprettet i begynnelsen av 2015. I 2014 har TKØ også testet Google+, men foreløpig har denne kanalen vært i liten bruk. De sosiale mediene er med på å øke kjennskap til TKØ og genererer klikk på nettsiden, og krever regelmessig aktivitet.

Felles nettportal

I 2014 fikk TKØ oppdrag om å etablere en felles nettportal for alle ROKene. Grunnet andre arbeidsoppgaver er arbeidet med dette først startet opp i 2015. En slik portal vil inneholde felles informasjon om ROKene og pekere til den enkelte kompetansesenter egen nettside. Nettstedet vil også ha oversikt over alle prosjektene hos ROKene.

7. TOO-prosjektet

TKØs TOO-prosjekt, tilrettelagt tannhelsetilbud til torturoverlevere, overgrepsutsatte og til personer med odontofobi, består av en kompetansedel og en utrednings- og behandlingsdel. TKØ startet med pasientutredning og behandling i 2012. I løpet av 2014 har tilbudet vært

bygget ytterligere opp, samtidig som det har brukt mye tid på behandlingsmetode og kunnskapsutvikling.

TKØ har i dag et TOO team. I tillegg er det opprettet team i alle fylkeskommunene samt et i Oslo kommune, altså fem lokale TOO-team bestående av tannlege og tannhelsesekretær. I tillegg har det vært arbeidet for å knytte psykolog til alle de lokale teamene. Dette har tatt tid. I 2014 hadde teamet i Hedmark psykolog frem til september gjennom en avtale med Høgskolen i Hedmark. Østfold fylkeskommune inngikk avtale med psykolog i november 2014. Teamet i Oppland inngår avtale med psykolog i februar 2015. Det lokale teamet i Oslo benytter seg av TKØs psykolog. Teamet i Akershus har også hatt mulighet til å benytte TKØs psykolog uten at det har vært gjort.

Oversikt over lokale TOO-team

TOO-prosjektet i fylkeskommunene		
Tannlege og tannhelsesekretær	Hedmark fylkeskommune	20 % + 20 % (psykolog frem til september 2014)
Tannlege og tannhelsesekretær	Oppland fylkeskommune	20 % + 20 % (psykolog inngått avtale i 2015)
Tannlege og tannhelsesekretær	Akershus fylkeskommune	20 % + 20 % (ingen psykolog)
Tannlege og tannhelsesekretær	Østfold fylkeskommune	20 % + 20 % (psykolog inngått avtale fra november 2014)
Tannlege og tannhelsesekretær	Oslo kommune	20 % + 20 % (ingen egen psykolog – bruker psykolog hos TKØ)

TKØs TOO team har i 2014 bestått av:

- Tannlege (40 %)
- Tannhelsesekretær (60 %)
- Psykolog (80-100 %)
- Forsker/tannlege (20 %)
- Rådgiver (25 %)

Et fullverdig TOO-team skal bestå av tannlege, tannhelsesekretær og psykolog. En generell erfaring fra 2014 viser at ansettelsesprosessen for psykolog er tidkrevende og ikke alle teamene i TKØs region har psykolog knyttet til seg. Erfaring viser også at utvikling av TOO-prosjektet krever en koordinerende enhet, både til møter/kurs, formidling av tilbudet, planlegging, søknader og rapportering, ansettelser og samarbeidsavtaler. TKØ har derfor sett seg nødt til å bruke 25 % av en rådgiverstillingen i TKØ til TOO-arbeid. Dette er gjort også for å avlaste direktør med noe av dette arbeidet.

I TKØs eget TOO-team har det i løpet av 2014/starten av 2015 vært noen endringer. Fra november 2013 og ut 2014 har forsker Tiril Willumsen deltatt i TOO teamet, både med metodeutvikling, kunnskapsoppbygging og pasientutredning/behandling. Dette er gjort for å øke effektiviteten og utviklingen av tilbudet og prosjektet. Psykolog Åshild Karin Nupen gikk ut i permisjon august 2014. Hennes stedfortreder, Hilde Sofie Galgerud, startet 1. september, men sluttet medio januar 2015. Ny vikar, Lillian Rydning, startet 1. februar 2015. Forsker Tiril Willumsen sluttet i februar 2015 og hennes erstatter, tannlege og universitetslektor, Jorun Torper overtok februar 2015.

De fylkeskommunale teamene blir finansiert av tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet via TKØ og TKØ har rapporteringsansvaret for alle.

Administrasjon

Teamene har erfart at det fortsatt går med mye tid til administrasjon (eksempelvis møter, oppfølging av e-poster, telefoner, avbestillinger, epikrise- og journalskriving). Det brukes også tid til veiledning fra psykolog for tannlegeteamet, men også kollegaveiledning for psykologene i prosjektet. Pasientbehandlingen er krevende, og det settes av tid i forkant og etterkant av pasientkonsultasjonen til planlegging, bearbeiding og korrigerende av behandlingsopplegget.

Flere pasienter

Det arbeides kontinuerlig med å øke gjennomstrømningen av pasienter og utføre utredningen/behandlingen mer effektivt.

Kompetanseheving

I juni 2014 arrangerte TKØ 2 dagers samling for teamene i sin region. Tema for samling var erfaringsutveksling og veiledning. Tilsvarende samling planlegges også for 2015.

I november 2014 ble det arrangert felles samling for alle nye TOO-team i Oslo på nasjonalt plan. Samlingen var i regi av TOO-prosjektets faggruppe (innhold) og TKØ (administrativt). Fra og med 2015 er det TkVest-Hordaland som har ansvaret for disse samlingene. Det er planlagt ny felles samling i april. I tillegg vil det våren 2015 arrangeres anestesikurs for psykologer på nasjonalt plan. De har også deltatt på NOFOBI – seminar i 2014.

For øvrig har TKØ deltatt på det årlige Nofobi-seminaret.

Informasjon om tilbudet

I Oslo ble informasjon om tilbudet gjort kjent gjennom legevaktsystemet i tillegg til informasjon på www.oslokommune.no og www.tkost.no Hos sistnevnte er alle TOO-teamene presentert. Likevel erfarer TKØ at kjennskap til tilbudet varierer, noe som får følge for pasientrekruttering. For 2015 planlegges det nye

informasjonstiltak/informasjonsmateriell. Den enkelte FK må også selv informere om tilbudet i sine kanaler.

Organisering nasjonalt

Kompetansesentrene som alle organiserer TOO-team har sett at det er behov for bedre koordinering nasjonalt. Alle ROKene har derfor blitt enige om å etablere en nasjonal styringsgruppe for prosjektet. Det er avholdt et møte i den nasjonale styringsgruppen. Det er også besluttet å opprette og forankre en nasjonal faggruppe bestående av representanter fra alle ROKene og andre aktuelle fagmiljøer.

Styringsgruppe	Faggruppe
Styringsgruppen er sammensatt av lederne fra de 6 odontologiske kompetansesentrene. To representanter fra faggruppeledelsen har møte- og talerett i styringsgruppen. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av den ene faggrupperepresentanten. Mandat: • Styringsgruppen skal arbeide i tråd med overordnede mål gitt i prosjektbeskrivelsen og føringer fra fylkestannleger/kompetansesentre• Styringsgruppen har ansvar for prioriteringer, iverksetting og måloppnåelsesvurdering av tiltak i porteføljepakken – behandlingsmanual, kompetanseoppbygging og forskning. Årlige budsjetter vil være styrende for gjennomføringen.• Styringsgruppen har ansvar for oppfølging og kontroll med bruken av ressurser knyttet til arbeidet i faggruppen. Styringsgruppen godkjenner faggruppens sammensetning.	Mandat: Faggruppen skal ta utgangspunkt i rapporten «Tilrettelagte tannhelsetilbud for mennesker som er blitt utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi». Faggruppen skal ha følgende oppgaver: • Drive med kompetanseoppbygging og utdanning av eksisterende og nye team.• Utvikle forskning innen fagområdet.• Utarbeide et system for å øke kunnskapsbasert praksis• Utvikle og oppdatere felles behandlingsmanual• Utfra forskning og kunnskapsbasert praksis å foreslå tiltak som kan øke effekt av behandlingstilbudet.• Drive med kunnskapsoppbygging og opplysning om tilbudet i tannhelsefaglige fora, andre helsefaglige fora og blant allmennbefolkningen.• Rapporterer til styringsgruppen lokalt og sentralt.

• Arbeidet i styringsgruppen og faggruppen må tilpasses den til enhver tid gjeldende organiseringen av TOO-arbeidet i fylkeskommunene/kompetansesentrene• Styringsgruppen godkjenner mandat og handlingsplan fra faggruppen.• Referatene fra møtene i styringsgruppen sendes fylkestannlegene og faggruppen i TOO. Referater fra faggruppen sendes styringsgruppen.• Styringsgruppen skal legge strategiske planer, både faglig og organisatorisk, for utvikling av TOO-tilbudet nasjonalt.	Faggruppen deles i to undergrupper med hvert sitt spesielle ansvarsområde: • Utdanningsgruppen som skal ha ansvar for den nasjonale kompetanseoppbyggingen og nettverkssamlinger (oppgave 1).• Forskergruppe med ansvar for å organisere møter der alle som arbeider med forskningsprosjekter innen området presenterer sine prosjekter og alle bidrar med tilbakemeldinger. Målet for alle skal være å få flest mulig publikasjoner av høyest mulig kvalitet fra fagområdet. På lengre sikt bør det planlegges en nasjonal multisenterstudie (oppgave 2). De andre oppgavene har hele faggruppen ansvar for (oppgave 3-6). Oppnevning av medlemmer i faggruppen: • Kompetansesentrene kvalitetssikrer hvem som oppnevnes i faggruppen.• To medlemmer fra hvert ROK. fortrinnsvis tannlege og psykolog• Faggruppen kan suppleres ad hoc med relevant fagkompetanse. Ledelse • Faggruppen skal ha en ledelse som består av tre personer.

Pasientbehandling

Pasientbehandlingene er krevende og teamene bruker mye tid per pasient. I løpet av 2014 har teamene i TKØ-området til sammen behandlet ferdig 131 pasienter.

Et problem er at pasienter kansellerer/ ikke møter opp til timen. TKØs TOO-team har innført SMS-varsling før timen noe som ser ut til å gi et noe bedre fremmøte.

Nedenfor er det beskrevet kort tre pasienter og deres problematikk:

Overgrepssproblematikk/ Sprøytefobi	En av pasientene er ung kvinne som har vært utsatt for overgrep av slektning frem til 13-års alder. I behandlingen brukes blant annet psykoedukasjon for å redusere hennes egen frykt for sine angstreaksjoner. Behandlingsteamet jobber også med å motivere henne for å tørre å eksponere seg. Pasienten er under behandling.
Torturoverlever	En av teamets pasienter var en voksen mann som har vært utsatt for tortur i forbindelse med fengselsopphold. Etter konsultasjon har han ikke problem med å ta imot tannbehandling. Pasienten er derfor henvist videre til «paraplytannlege» for oppfølging og videre tannbehandling.
Sprøytefobi	En av teamets yngre pasienter er en 17 år gammel gutt med sterk sprøytefobi. Bakgrunnen til pasienten viser urolig familieforhold og problemer med relasjoner. Gutten har tidligere hatt en tannlege som opplevdes som lite forståelsesfull, og behandlingssituasjonen gjorde han utrygg da han ikke vet hva som skal skje. Dette har utviklet seg til angst. For behandling benytter behandlingsteamet seg av eksponeringsterapi og relasjonsbygging. Pasienten er under behandling.

8. Drift

Direktør og tidligere konstituert leder/prosjektleder, nå rådgiver i ca. 40 %, har ivaretatt de fleste administrative funksjoner. For regnskaps- og rapporteringssystemer, lønn og reiseregning og IT tjenester, benyttes Østfold fylkeskommunes tjenester. I 2014 har TKØ innhentet bistand fra Tandem Regnskap AS for utvikling av et likviditetsbudsjett på lang sikt.

Personell knyttet til TOO er ansatt i Oslo kommune. Dette medfører en del administrative utfordringer som må følges opp.

Foruten administrativt arbeid har leder deltatt i en rekke møter og aktiviteter:

- Styremøter og representantskapsmøter
- Styringsdialogmøter med Helsedirektoratet
- Nettverksmøter med Helsedirektoratet om TOO-prosjektet
- Nettverksmøter med de andre kompetansesentrene
- Styringsgruppemøte om TOO
- Samarbeidsmøter med NIOM, NTpF, UiO-Det odontologiske fakultet, TAKO-senteret.
- Deltakelse på fylkestannlegemøter

9. Økonomi

TKØ er i 2014 finansiert gjennom statlige midler gitt via Helsedirektoratet samt fylkeskommunalt tilskudd. Fylkeskommunene/Oslo kommune har bidratt med midler til etterutdanning, e-læring og nettsted, styre og representantskap, mens staten har bidratt til drift, utvikling og etablering av TKØ i tillegg til forskningsaktiviteten. Staten finansierer også TOO-prosjektet.

Ved utgangen av 2014 har TKØ hatt et mindre forbruk både på den delen som finansieres av staten og den som dekkes av bidrag fra fylkeskommunene. Årsaken til redusert forbruk skyldes i hovedsak at det har tatt lengre tid enn planlagt å finne nye lokaler og etablere TKØ med klinisk virksomhet. Kostnadene ved en utvidelse vil derfor først komme i 2015.
